

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธ
ของประชาชนในการเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่*

POLITICAL CULTURE WITH BUDDHIST PARTICIPATION OF THE
PEOPLE IN THE ELECTION OF LOCAL ADMINISTRATORS AT WANG
HONG SUBDISTRICT MUNICIPALITY IN MUEANG PHRAE DISTRICT
OF PHRAE PROVINCE

วินิตย์ ศรีอุบล, Winit Sriubol
สมจิต ขอนวงศ์, Somjit Khonwong
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus
E-mail : winitsriubol9@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 400 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) การวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 รูปหรือคน เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

* Received 24 June 2024; Revised 29 June 2024; Accepted 30 June 2024

ผลการวิจัยพบว่า

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ตามหลักอภิธานิธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) ส่วนวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนประชาชนที่มีเพศ การศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

3. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า

- 1) ด้านหมั่นประชุมกัน เนื่องด้วย ควรมีการหมั่นประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง
- 2) ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม ควรมีการเข้าร่วมประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน
- 3) ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่สมควรบัญญัติ ไม่ตั้งกฎระเบียบของสังคมที่ขัดต่อกฎหมาย
- 4) ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ ควรให้เกียรติผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
- 5) ด้านการให้เกียรติต่อสตรี ควรเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานอย่างเสมอภาค
- 6) ด้านการสักการะเคารพสถานที่ปฏิบัติงาน ไม่ทำลายทรัพย์สินของทางราชการหรือก่อความวุ่นวายในชุมชน
- 7) ด้านการให้การอารักขา คุ่มครอง อันชอบธรรมแก่ประธานขณะปฏิบัติงาน ควรช่วยกันปกป้องคุ้มครองสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในท้องถิ่นและสถานที่สำคัญของชุมชน

คำสำคัญ : วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม, เชิงพุทธ, การเลือกตั้ง, ผู้บริหารท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the level of political culture applying Buddhist-oriented participatory of people in the election of local administrators; 2) to compare opinions concerning political culture applying Buddhist-oriented participatory of people in the election of local administrators, classified according to personal factors; and 3) to propose guidelines for promoting political culture applying Buddhist-oriented participatory of people in the election of local administrators in Wang Hong Subdistrict Municipality, Mueang Phrae District, Phrae Province. The mixed-method research methodology was used in this study. The quantitative data were collected from 400 participants, who were people whose age was greater than 18 living in Wang Hong district, selected by using Taro Yamane sampling technique. The data were analyzed by calculating frequencies, percentages, means, standard deviations, and One-way ANOVA. The qualitative data were gathered to support the quantitative data by using interviews with 12 key informants.

The results were as follows:

1. In terms of the political culture level applying Buddhist-oriented participatory of people in the election of local administrators in Wang Hong Subdistrict Municipality, Mueang Phrae District, Phrae Province, according to the principles of Aparihaniyatham, overall was at a high level ($\bar{x}=3.83$). The level of political culture applying Buddhist-oriented participatory of people in the election of local administrators in Wang Hong Municipality, Mueang Phrae District, Phrae Province overall was at a high level ($\bar{x}=3.99$).

2. In terms of people opinions towards political culture applying Buddhist-oriented participatory in the election of local administrators, classified by personal factors, the results indicated that people with different ages and occupations had different opinions towards political culture applying Buddhist-oriented participatory of people in the election of local administrators of Wang

Hong Municipality, Mueang Phrae District, Phrae Province at a significant level of .05; the hypothesis was accepted.

3. In terms of the enhancement of political culture applying Buddhist-oriented participatory in the election of local administrators, the results pointed out that 1) There should be a promotion of regular meetings. 2) Unite meeting should be publicized. 3) Compliance with regulations should be required. 4) Showing the respect for seniors should be promoted by providing them with opportunity to participate in activities. 5) There should be the promotion of respecting women by giving them equal opportunities to participate in administration. 6) Showing the respect for the workplace should be encouraged by keeping government property, and 7) Protecting the president while performing tasks should be valued. Local and sacred places in the community should also be protected.

Keywords : Participatory Political Culture, Buddhism, Population,
Local administrators

บทนำ

“วัฒนธรรมทางการเมือง” เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมือง ซึ่งมักจะถูกปลูกฝังให้มีความคิด อุดมการณ์และความเชื่อต่าง ๆ โดยที่ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศ แต่ในสภาพสังคมปัจจุบันย่อมเป็นไปไม่ได้ที่ประชาชนทุกคนจะทำหน้าที่ในปกครองประเทศไปพร้อม ๆ กันได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน และประชาชนก็จะสามารถเปลี่ยนตัวผู้แทนที่จะใช้อำนาจแทนตนได้ โดยการเลือกผู้ที่ตนเห็นว่าสามารถทำประโยชน์ต่อส่วนรวมตามแนวทางที่ตนต้องการ อาจจะพิจารณาจากนโยบายของผู้สมัครหรือพรรคของผู้สมัคร และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และด้วยเจตนารมณ์เช่นนี้เอง จึงทำให้เกิดพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ซึ่งมีผลทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบจะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นอกจากต้องมี

คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วจะต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา หรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ซึ่งวัฒนธรรมการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถเลือกตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตท้องถิ่นของตนได้โดยตรง ส่วนการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยอ้อม สภาท้องถิ่นจะทำหน้าที่เลือกผู้บริหารท้องถิ่นแทนประชาชนในท้องถิ่น กล่าวคือ ประชาชนในท้องถิ่นจะทำหน้าที่เพียงแค่เลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้นแล้วสมาชิกสภาท้องถิ่นจะทำหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้นในปัจจุบันประชาชนจะต้องเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ต้องการให้ประชาชนสามารถพิจารณาและเลือกได้ว่าใครจะเป็นผู้นำของตน และผู้แทนของตนที่จะทำหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น การที่จะได้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีคุณภาพนั้น ประชาชนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ในการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนจะต้องทำหน้าที่ในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมติดตาม ร่วมประเมินผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งร่วมกันต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง และร่วมกันสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่พึงประสงค์ ซึ่งการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นจะประสบผลสำเร็จได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐจะต้องทำการส่งเสริมและมีการรณรงค์ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของความเป็นพลเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างเต็มศักยภาพ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, น. 74-75)

เทศบาลตำบลวังหงส์ ได้รับการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลวังหงส์มาเป็นเทศบาลตำบลวังหงส์ เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2553 มีจำนวน 7 หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด 3,188 คน เพศชาย 1,503 คน คิดเป็นร้อยละ 47.15 เพศหญิง 1,685 คน คิดเป็นร้อยละ 52.85 จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,277 ครัวเรือน ความหนาแน่นเฉลี่ย 174.21 คน/ตารางกิโลเมตร (เทศบาลตำบลวังหงส์, แผนพัฒนาท้องถิ่น, 2561, น. 1-3)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนในตำบลวังหงส์ ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2564 พบว่า เทศบาลตำบลวังหงส์แบ่งเขตการเลือกตั้ง จำนวน 2 เขตเลือกตั้ง คือเขตเลือกตั้งที่ 1 จำนวน 3 หมู่บ้าน

ได้แก่ หมู่ที่ 3,4,5 และเขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1,2,6,7 โดยได้มีผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลวังหงส์ จำนวน 2 คน และผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 24 คน ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้มีบุคคลที่หลากหลายกลุ่มอาชีพ การเลือกตั้งโดยส่วนใหญ่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยได้มีประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 2,094 คน จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 2,691 คน คิดเป็นร้อยละ 77.81 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, ระบบศูนย์ข้อมูลเลือกตั้งผู้บริหารสมาชิกสภาท้องถิ่นและทะเบียน อปท., 2565) แต่ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลวังหงส์ในบางส่วนยังไม่เข้าถึง ประชาชนยังไม่ค่อยมีความตื่นตัวที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าที่ควร อีกทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ประชาชนเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรงเพื่อที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของตำบลวังหงส์ที่ผ่านมา ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังหงส์ได้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งตามหน้าที่ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ แต่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่ถูกต้อง ในการมาเข้าร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของผู้สมัครเลือกตั้งยังมีน้อย ประชาชนยังไม่ได้เข้าร่วมกับคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมากเท่าที่ควร และการร่วมติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้มีความโปร่งใส เทศบาลตำบลวังหงส์ยังขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง เริ่มตั้งแต่การวางแผนการกำหนดนโยบายการเลือกตั้ง ประชาธิปไตยจะพัฒนาไปในทิศทางก้าวหน้า และยั่งยืนมากน้อยเพียงใด เงื่อนไขสำคัญขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ที่จะเข้าใจในสาระสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของประชาธิปไตย รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เกิดจากการมีสำนึกทางการเมืองและการตื่นตัวทางการเมืองเป็นลำดับแรกก่อน เนื่องจากการตื่นตัวทางการเมืองไม่เพียงแต่เป็นวิธีการในการพัฒนาทางการเมืองเท่านั้น หากแต่เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับประชาธิปไตยสมัยใหม่ ทั้งนี้หากประชาชนในสังคมมีสำนึกและมีความกระตือรือร้นทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลให้ประชาธิปไตยมีคุณภาพอย่างที่เราคาดหวังได้ กล่าวคือ ประชาชนเป็นผู้แสดงทางการเมืองมากกว่าจะเป็นผู้ชมทางการเมือง ดังนั้น การตื่นตัวทางการเมืองจึงต้องมีลักษณะที่ต่อเนื่องและมีความเป็นเหตุเป็นผลอันเกิดจากมโนสำนึกของประชาชนที่เข้าใจสภาพการเมืองอย่างถูกต้อง แต่มิใช่เป็นการตื่นตัวที่เกิดจากการปลุกเร้าเพื่อให้เกิดอารมณ์ร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ

การเลือกตั้งเป็นส่วนสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการเปิดโอกาสให้กับคนในท้องถิ่นได้มีสิทธิในการคัดเลือกคนในท้องถิ่นนั้นเข้ามาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า “คนในท้องถิ่นย่อมจะรู้ปัญหาของท้องถิ่นนั้นได้ดีที่สุดสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้ตามความต้องการของท้องถิ่นนั้น” โดยการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ที่จะทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเอาหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ คือ หลักอปริหานิยธรรม 7 ได้แก่ 1) การหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ 2) พร้อมเพรียงกันประชุม 3) ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ 4) ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ในชนชาววัชชีควรเคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง 5) บรรดากุลสตรีกุลมารีทั้งหลายให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง หรือฉุดคร่าขึ้นใจ 6) เคารพสักการะบูชาเจดีย์ 7) จัดให้ความอารักขาคุ้มครองป้องกันอันชอบธรรมแก่พระอรหันต์ทั้งหลายนำมาบูรณาการ เพื่อที่จะนำมาแก้ไขปัญหาของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นให้แก่ผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวังหงส์ ซึ่งแนวทางการบริหารงานนั้นจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนในการที่จะได้รับการบริการสาธารณะหรือการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในชุมชนท้องถิ่น และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยมุ่งหวังให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นผู้ได้รับประโยชน์ให้ได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.990 กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลวังหงส์ โดยการสุ่มตัวอย่าง 400 คน มาจากประชากรทั้งหมด 2,691 คน จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงพุทธของประชาชน ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้การ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการ สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 รูป/คน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบทนำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้มีการพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม เชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามของประชาชนมีอายุตั้งแต่ 18 ขึ้นไปเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตตำบล วังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน นำมาวิเคราะห์ศึกษา ตามหลักอภิธานิธรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) จำนวน 12 รูปหรือคน เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มี โครงสร้าง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองนำมาเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง และเพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบ

มีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software) เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้การวิเคราะห์เชิงสถิติอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) ทำการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบการนำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางโดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิดตามลำดับความสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาบันทึกเป็นข้อความโดยนำข้อความจากการสัมภาษณ์ และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ตามหลักการบริหารนิยธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.83$, S.D.=0.93) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.99$, S.D.=0.87) ดังแสดงผลตามตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของหลักอภินิหารธรรมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ตามหลักอภินิหารธรรม โดยภาพรวม (n=400)

หลักอภินิหารธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม	4.03	0.79	มาก
2. ด้านหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์	4.00	0.93	มาก
3. ด้านการให้การอารักขาคุ้มครองอันชอบธรรมแก่ประธาน ขณะปฏิบัติงาน	3.83	0.96	มาก
4. ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่	3.80	0.90	มาก
5. ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่สมควรบัญญัติ	3.76	0.84	มาก
6. ด้านการสักการะเคารพสถานที่ปฏิบัติงาน	3.76	1.05	มาก
7. ด้านการให้เกียรติต่อสตรี	3.60	1.02	มาก
ภาพรวม	3.83	0.93	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า หลักอภินิหารธรรมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ตามหลักอภินิหารธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.93) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.79) รองลงมา ได้แก่ ด้านหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.93) ด้านการให้การอารักขาคุ้มครอง อันชอบธรรมแก่ประธานขณะปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.96) ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.90) ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่สมควรบัญญัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.84) ด้านการสักการะเคารพสถานที่ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$, S.D.=1.05) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการให้เกียรติต่อสตรี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$, S.D.=1.02)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 4 ด้าน โดยภาพรวม (n=400)

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านทัศนคติทางการเมือง	4.26	0.68	มาก
2. ด้านการสร้างจิตสำนึกที่ดีทางด้านวัฒนธรรมทางการเมือง	3.96	0.91	มาก
3. ด้านพฤติกรรมทางการเมือง	3.90	0.94	มาก
4. ด้านกระบวนการสร้างความรู้ทางการเมือง	3.83	0.96	มาก
ภาพรวม	3.83	0.93	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.99, S.D.=0.87) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่า เฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ด้านทัศนคติทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.26, S.D.=0.68) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างจิตสำนึกที่ดีทางด้านวัฒนธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.96, S.D.=0.91) ด้านพฤติกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.90, S.D.=0.94) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการสร้างความรู้ทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.83, S.D.=0.96)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ในเรื่องเพศโดยการทดสอบค่า F-test (One way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อมาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ในเรื่องอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) ตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐาน	t	F	Sig.	ผลการทดสอบ	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน	- 0.582	-	0.561		✓
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน		2.411	0.036*	✓	
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบล วังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน		0.543	0.582		✓
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน		2.190	0.043*	✓	
5. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน		2.296	0.102		✓

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชาชนที่มีอายุและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ การศึกษาและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 1) ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ควรหมั่นประชุมสร้างความเข้าใจในกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม เทศบาลควรมีการกำหนดวัน เวลา เริ่มประชุม รักษาเวลาการเลิกประชุมให้ตรงต่อเวลา และประชาชนควรเข้าร่วมประชุม โดยพร้อมเพรียงกันถือมติในที่ประชุมเป็นเอกฉันท์ 3) ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่สมควรบัญญัติ ไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อกฎหมายและรับฟังมติในที่ประชุม 4) ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ ควรรับฟังความคิดเห็นของที่ประชุมและให้เกียรติผู้นำในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ 5) ด้านการให้เกียรติต่อสตรี ควรเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างเสมอภาค 6) ด้านการสักการะเคารพสถานที่ปฏิบัติงาน ควรช่วยกันเคารพรักษาบำรุงดูแลสถานที่ในการจัดกิจกรรมของชุมชน ไม่ทำลายทรัพย์สินของทางราชการหรือก่อความวุ่นวายในชุมชน 7) ด้านการให้การอารักขา ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่ประธานขณะปฏิบัติงาน ควรช่วยกันปกป้องคุ้มครองสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในท้องถิ่นและสถานที่สำคัญของชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ตามหลักอปิธานิยธรรมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D.=0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการประชุมกันโดยพร้อมเพรียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์ ด้านการให้การอารักขา ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่ประธานขณะปฏิบัติงาน ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่สมควรบัญญัติ ด้านการสักการะเคารพสถานที่ปฏิบัติงานและด้านการให้เกียรติต่อสตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวธิกา แดงเรือง (2560, น. 76) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักอปิธานิยธรรมของเทศบาลตำบลหนองผึ้ง อำเภอสарภี จังหวัด

เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการไม่บัญญัติหรือล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ด้านการประชุมกันเนื่องนิยัต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ด้านการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ด้านการเคารพเชื้อพึงผู้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และด้านการให้การอารักขา คุ้มครอง ปกป้อง อันชอบธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32

ส่วนระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, $S.D.=0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทัศนคติทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างจิตสำนึกที่ดีทางด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ด้านพฤติกรรมทางการเมือง และด้านกระบวนการสร้างความรู้ทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ (2561, น. 218-225) ได้วิจัยเรื่อง วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพุทธวัฒนธรรม : กรณีศึกษา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ด้านลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นจะเป็นไปในรูปแบบของการพูดคุยเรื่องการเมือง การเลือกผู้ปกครองระดับท้องถิ่นด้วยตนเองและแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ได้แก่ ครอบครัว ปู่ย่า ตายาย จิตสำนึกการเมือง ลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นจะเป็นไปในรูปแบบของการพูดคุยเรื่องการเมือง แต่ที่เป็นหลักคือการไปเลือกตั้งโดยส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ระดับความคิดเห็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ การศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สวาท ฮาดภักดี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

ของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน พบว่าตัวแปรอิสระประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนทุกตัวมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 1) ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ควรหมั่นประชุมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม ประชาชนควรเข้าร่วมประชุมโดยพร้อมเพรียงกันถือมติในที่ประชุมเป็นเอกฉันท์ 3) ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่สมควรบัญญัติ ไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อกฎหมายและรับฟังมติในที่ประชุม 4) ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ ควรรับฟังความคิดเห็นของที่ประชุมและให้เกียรติผู้นำในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ 5) ด้านการให้เกียรติต่อสตรี ควรเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างเสมอภาค 6) ด้านการสักการะเคารพสถานที่ปฏิบัติงาน ควรช่วยกันเคารพบำรุงรักษา และไม่ทำลายทรัพย์สินของทางราชการหรือก่อความวุ่นวายในชุมชน 7) ด้านการให้การอารักขา คุ่มครอง อันชอบธรรมแก่ประธานขณะปฏิบัติงาน ควรช่วยกันปกป้องคุ้มครองสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในท้องถิ่นและสถานที่สำคัญของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ วิยะบุญ และคณะ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมเพื่อการจัดการสภาองค์กรชุมชนเข้มแข็งในจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการวางแผน หมั่นประชุมอย่างสม่ำเสมอพร้อมเพรียง ได้กำหนดกฎระเบียบอย่างมีเหตุผลและเคารพผู้รู้ 2) ด้านการจัดการ กำหนดกฎเกณฑ์อย่างมีเหตุผลและเคารพในบทบาทของสตรี 3) ด้านการบริหารบุคลากร เคารพผู้ที่มีความรู้ความสามารถและให้โอกาสสตรีเพศ 4) ด้านการสั่งการ กำหนดกฎเกณฑ์อย่างมีเหตุผล ส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมที่ดีตลอดจนปกป้องพระพุทธศาสนา 5) ด้านความร่วมมือ หมั่นประชุมอย่างสม่ำเสมอพร้อมเพรียง ตลอดจนส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่ดี 6) ด้านการรายงาน มีการรายงานอย่างซื่อสัตย์ตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ 7) ด้านงบประมาณคุ่มค่า เหมาะสมเป็นการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ภายใต้ประเพณีดั้งเดิมซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับชุมชนมายาวนาน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้นำท้องถิ่นควรมีการส่งเสริมอิสระความคิดทางการเมือง ทำให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระภายใต้หลักศีลธรรม มโนสำนึกเชิงสร้างสรรค์ หรือคิดเชิงบวก เพื่อสร้างประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
2. ผู้นำท้องถิ่นจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน ต้องมีจิตสาธารณะ เสียสละเวลาส่วนตนเพื่อที่จะพัฒนาท้องถิ่นที่รับผิดชอบให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้นำท้องถิ่นต้องไม่ปิดกั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการช่วยกันเป็นหูเป็นตาติดตามสถานการณ์ความเป็นไปของสังคมและการเมือง
4. ผู้นำควรรับฟังความคิดเห็นการวิพากษ์วิจารณ์ของการบริหารงานในส่วนต่าง ๆ ของประชาชน พร้อมทั้งนำไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้ตรงกับประโยชน์และความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด
5. ผู้นำควรจะมีการประสานความร่วมมือในการต่อยอดและพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ รับรู้ เข้าใจ รวมถึงการสร้างความตระหนักต่อความรับผิดชอบ หรือหน้าที่ต่อสังคมของทุกคนเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดีทางการเมืองในท้องถิ่น

2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้นำท้องถิ่นควรสร้างความเข้าใจที่ดีให้แก่ประชาชนที่มีสิทธิทางการเมือง การปลูกฝังทางด้านการเมือง การสร้างความตระหนักทางการเมืองให้กับสังคม เพื่อสร้างแนวทางและวัฒนธรรมที่ดีต่อการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
2. ผู้นำท้องถิ่นจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการปฏิบัติตน การปฏิบัติงาน การเสียสละ การสร้างความยอมรับในสังคมรวมถึงการวางตน อันจะส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมที่ดีทางการเมืองของประชาชนในชุมชนอย่างเหมาะสม
3. ผู้นำท้องถิ่นไม่ปิดกั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการช่วยกันเป็นหูเป็นตาติดตามสถานการณ์ความเป็นไปของสังคมและการเมือง
4. ประชาชนควรมีส่วนร่วมกันตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของผู้นำท้องถิ่นภายใต้หลักกฎหมาย และความสุจริตโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน จะทำให้การบริหารงานของผู้นำในท้องถิ่นเป็นไปโดยชอบสุจริตและยุติธรรม
5. ผู้นำต้องมีการต่อยอดการพัฒนาจากนโยบายเดิมไปสู่การพัฒนาเป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ และประชาชนในท้องถิ่นควรมีความรู้ความเข้าใจที่จะนำมาปรับประยุกต์ใช้กับการ

ปฏิบัติตนที่ดีในทางการเมืองได้อย่างเหมาะสมจะทำให้เกิดวัฒนธรรมที่ดีทางการเมืองในท้องถิ่นต่อไป

3) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในท้องถิ่นเพื่อต่อยอดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเหมาะสม และให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองในด้านต่าง ๆ ต่อไป
2. ควรศึกษาอิทธิพลและแรงกดดันที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชน เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังมีบริบทแวดล้อมอื่น ๆ ที่ส่งผลมีอิทธิพลและแรงกดดันทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากและน้อยแตกต่างกันไป
3. ควรศึกษาองค์ประกอบของหลักธรรมที่เหมาะสมต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชน เนื่องจากยังมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2565). ระบบศูนย์ข้อมูลเลือกตั้งผู้บริหารสมาชิกสภาท้องถิ่นและทะเบียน อบท. เรียกใช้เมื่อ 1 ธันวาคม 2565 จาก <https://ele.dla.go.th/public/score.do?sessionId>.
- บุศรา โพธิสุข. (2558). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (รายงานการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประกาศกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2539. (2539). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 113 ตอนพิเศษ 52 หน้า 176 (25 ธันวาคม).
- เปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ. (2561). วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มวัยรุ่นในสังคมพุทธวัฒนธรรม : กรณีศึกษา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี. 12(ฉบับพิเศษ), 218-225.
- พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2562. (2562). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 50 หน้า 265-266 (16 เมษายน).
- ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง และวิเชียร ตันศิริคงคล. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการที่ได้รับคะแนนเสียงการเลือกตั้งของผู้นำทางการเมืองของประเทศไทย (รายงานวิจัย). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (2562). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 7,20 (6 เมษายน).
- วัฒนา เช่งไพเราะ. (2555). ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษา เขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยช่วงปี พ.ศ. 2549-2554 (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก.
- วิกิพีเดีย, สารานุกรมเสรี. (2565). เรียกใช้เมื่อ 31 สิงหาคม 2565 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki>.
- วิจิตร เกิดน้อย และคณะ. (2563). พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลไทยวาสา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 9(2), 129-139.
- เวธิกา แดงเรือง. (2560). การบริหารงานตามหลักอุปทานิยธรรมของเทศบาลตำบลหนองผึ้ง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมบัติ เจนสระคู. (2561). การบริหารโรงเรียนของผู้บริหารตามหลักอุปทานิยธรรม 7 โรงเรียนการกุศลของวัดทางพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สวาท ฮาดภักดี. (2563). การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เสาวนีย์ วิยะบุญและคณะ (2562). การประยุกต์ใช้หลักอุปทานิยธรรมเพื่อใช้การจัดการสภาองค์กรชุมชนเข้มแข็งใน จังหวัดระยอง. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 8(4), 124-135.

